

2026-01-15
S2026/00053**Socialdepartementet**Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag till Socialstyrelsen att ta fram kunskapsstöd för genomförande av den nationella planen för graviditet, förlossning och tiden efter

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram kunskapsstöd eller annan vägledning för genomförande av den nationella planen för graviditet, förlossning och tiden efter. Inom ramen för uppdraget ska Socialstyrelsen arbeta med spridning av den nationella planen och stödja regionernas arbete med genomförande av planen och regionernas arbete för att uppnå mål och delmål i den nationella planen.

Socialstyrelsen ska även genomföra nationella insatser inom ramen för den nationella planen. Det kan handla om att ta fram nationella kunskapsstöd, utveckling av nationellt samordnade utbildningsinsatser eller kartläggningar och fördjupade analyser utifrån behov, t.ex. vården i samband med graviditet och förlossning på landsbygden och i glesbygd, kopplat till mödrahälsovården, förlossningsvården och eftervården. Socialstyrelsen ska även utvärdera det initiala genomförandet av planen och behovet av att revidera planen utifrån utvecklingen av vården.

Socialstyrelsen ska löpande informera Regeringskansliet (Socialdepartementet) om hur arbetet med uppdraget fortskrider.

Socialstyrelsen ska när uppdraget genomförs föra dialog med berörda huvudmän, Myndigheten för vård- och omsorgsanalys, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), regionerna, berörda professionsföreningar och patientorganisationer samt med partnerskapet för kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvård.

Socialstyrelsen ska senast den 29 maj 2026 lämna en muntlig delredovisning med en plan för det kommande arbetet till Regeringskansliet (Socialdepartementet). Socialstyrelsen ska senast den 26 februari 2027 lämna en skriftlig delredovisning till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

Socialstyrelsen ska senast den 29 februari 2028 lämna en skriftlig slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

För uppdraget får Socialstyrelsen under 2026 använda 10 000 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2026 uppförda anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagsposten 33 Förlossningsvård och kvinnors hälsa. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 december 2026.

Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 31 mars 2027 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

Regeringen har under åren 2023–2025 avsatt totalt 5 miljarder kronor för området förlossningsvård och kvinnors hälsa. Inom ramen för satsningen har medel betalats ut till regionerna genom årliga överenskommelser mellan staten och SKR inom området förlossningsvård och kvinnors hälsa.

Regeringen har också gett en rad myndighetsuppdrag i syfte att utveckla förlossningsvården samt vården för flickors och kvinnors hälsa samt i syfte att öka kunskapen inom området.

Regeringen vill dock säkerställa ytterligare framsteg och patientnytta inom mödrahälsovård, förlossningsvård samt flickors och kvinnors hälsa och för detta krävs ytterligare insatser för en stärkt och jämlik hälsa och en mer personcentrerad hälso- och sjukvård för flickor och kvinnor.

Sverige har en utbyggd mödrahälsovård som främjar gravidas hälsa och fångar upp risker. Förlossningsvården är god och säker och de allra flesta som föder barn får en positiv upplevelse. Samtidigt behöver vården bli mer

jämlik, eftervården och kontinuiteten i vårdkedjan behöver förbättras och vården behöver fokusera mer på dem med störst behov.

Av Tidöavtalet framgår att en nationell plan för förlossningsvården ska tas fram. Mot bakgrund av detta gav regeringen den 2 februari 2023 Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram förslag till en nationell plan för förlossningsvården (S2023/00406). Den 15 september 2025 redovisade Socialstyrelsen Graviditet, förlossning och tiden efter – Förslag till nationell plan 2026–2035.

Planen ska lägga grunden för ett mer strategiskt och systematiskt utvecklingsarbete i regionerna genom att ange en tydlig riktning för utvecklingen av vården. Målet är en jämlik vård som ges med samma kvalitet i hela landet.

Målgrupp för den nationella planen är nationella och regionala beslutsfattare. Förslaget vänder sig också till chefer och personal som arbetar i vårdkedjan och till andra aktörer inom området.

I planen presenterar Socialstyrelsen tio övergripande mål och flera delmål som beskriver hur vården behöver utvecklas. Målen är strävansmål och planen uttrycker en viljeriktning för vården i samband med graviditet, förlossning och tiden efter, inklusive neonatalvården.

I planen finns insatser på både nationell och regional nivå som kan bidra till att stärka vården. Målen och insatsförslagen sorterar under tre fokusområden:

1. En säker, sammanhållen, personcentrerad, tillgänglig och jämlik vård under graviditet, förlossning och tiden efter.
2. En nationellt samordnad kunskapsstyrning och kunskapsbaserad vård.
3. En hållbar kompetensförsörjning som möter vårdbehovet.

Regeringen har den 15 januari 2026 fattat beslut om ett uppdrag till Socialstyrelsen att fördela, betala ut och följa upp medel för utveckling av mödrahälsovården, förlossningsvården och vården för flickors och kvinnors hälsa (S2026/00047). Genom uppdraget betalas prestationsbaserade medel ut till regionerna för genomförande av den nationella planen för vård vid

graviditet, förlossning och tiden efter. Medel får betalas ut för åtgärder inom respektive fokusområde för den nationella planen för graviditet, förlossning och tiden efter.

Detta uppdrag syftar till att underlätta för regionernas arbete med genomförande av den nationella planen för förlossningsvården, genom att Socialstyrelsen tar fram kunskapsstöd eller annan vägledning för genomförande samt stödjer regionernas arbete för att uppnå mål och delmål i den nationella planen för graviditet, förlossning och tiden efter. Uppdraget syftar även till att genomföra prioriterade insatser på nationell nivå.

På regeringens vägnar

Elisabet Lann

Sara Salomonsson

Kopia till

Finansdepartementet, BA
riksdagens socialutskott
Kammarkollegiet
Myndigheten för vård- och omsorgsanalys
Sveriges Kommuner och Regioner